

Civil a színpadon

Amikor az egyik magyarórán a tanárom megkérdezte az osztályt, hogy kik szeretnének szerepelni az az évi, 1956. október 23-ról írt ünnepi műsorban, tudtam, hogy nem nekem szól a kérdés, hanem azoknak az osztálytársaknak, akiknek van valamiféle színészi vénája, akik szeretnek szerepelni, és tudnak is. Tisztában voltam vele, hogy rám egyik sem igaz. Végül emberhiány miatt jelentkeztem háttérszereplőnek, aki csak a „tömeget képzí”. Két próbával később a kezemben volt a szöveggönyv, és a saját szerepemet olvastam, ami akkor még „Egyetemista 2” volt. Nagyjából 6-8 mondatos szerepről van szó, nem tűnt túl nagy falatnak. Memoriternek is rövid, szóval bevállaltam és megtanultam, annak ellenére, hogy a színészethez közöm sincs. Vagy legalábbis akkor még nem volt.

Ahogy haladt a próbafolyamat, kezdett összeállni a fejekben a teljes műsor, az, amit ki akarunk vele fejezni, és mindenki saját magára alakította a szerepét. Így lassan bennem is kezdett megérlelődni a háttére annak a nyolc mondatnak, tudtam hozzájuk érzelmeket kapcsolni, bár a kifejezésben még akadtak problémák. De a szereplők mindannyian nagyon segítőkészek voltak, mindenki adott valamilyen tanácsot azzal kapcsolatban, hogyan mozduljak, hogyan használjam a hangleyjtéseket és a hangom dinamikáját. Szóval nagyon jól szórakoztam a próbák alatt, és élveztem az egész folyamatot.

A műsorunknak végül az egész iskolában nagyon pozitív visszhangja lett. Leginkább természetesen a főszereplők teljesítménye miatt, de tudtam valahol a lelkem legmélyén, hogy ehhez én is hozzájárultam valamilyen szinten. A műsor tulajdonképpen egy színdarab volt, nem a megszokott versmondós-képnézegetős előadás. Ebből adódóan nagyon fontos volt a mi hozzáállásunk és kisugárzásunk is. Színházba is azért jár az ember, hogy megtapasztalhassa a színészek által kifejezett érzelmeket, ez az alapja a színészetnek. Mi is valami hasonlót csináltunk – csak kicsiben – a Fazekas Gimnázium tornatermében. És bár nagyon élveztem az egészet, örültem, amikor a végére értünk a folyamatnak, és láttuk az eredményét.

Egy évvel később, az új tanév elején néhányszor eszembe jutott a műsorunk, elgondolkodtam, idén vajon milyen lesz, felül lehet-e múlni a mienket. Egyik gondolatomra sem kaptam választ, ugyanis nem láttam az idei műsort. Még szeptember elején kiderült ugyanis, hogy az egyik főszereplő anyukája – aki Karcagon dolgozik egy iskolában – szeretne volna, hogy ott is előadjuk a darabot. Így hát újrakezdtük a próbákat, mindenki felelevenítette a szöveget, és a tavaly elballagott szereplők helyére újakat kerestünk. Érdekes módon azonnal vissza tudtam rázódni a folyamatba, fel tudtam idézni az érzelmeket, a tanácsokat, a háttérgondolatokat, bár a szövegtudásommal volt egy kis munka. Ennek ellenére könnyebben ment az egész, mint gondoltam. Sőt, elkezdtem élvezni a szerepemet, a közösséget, a tudatot, hogy szerepelek egy darabban, még ha csak iskolai szintű is. Ezelőtt nem tudtam élvezni a szereplést, nem szerettem soha emberek elé kiállni és a szemek keresztüztüében beszélni valamiről, ami lehet, hogy nem is érdekli őket. Viszont itt valami megváltozott. Fontos lett az, amit csináltam, odafigyelt a hallgatóság, és a végére legalább érdekelni kezdte őket az üzenetünk. Meglepően élveztem a figyelmet, a szemeket, amelyek a gimnázium tornatermében figyeltek bennünket. Aztán amikor kiderült, hogy Karcagon egy négyszáz férőhelyes színházteremben fogunk szerepelni, ahelyett, hogy megijedtem volna, ami nálam a normális reakciónak számított volna, izgatott lettem, vártam az előadást, részt vettem minden előkészületben, feldobott a gondolat, hogy ez már egy komolyabb helyszín, igazi színpaddal.

Amikor a Karcagról értünk küldött busz letett bennünket a színház bejáratánál, és bemehettünk az épületbe, a színpadra, a hátsó térbe, hihetetlenül feldobódtam, izgatott lettem, kicsit izgultam is, de mindenképpen nagyon tetszett a helyzet. Amikor éppen nem a színpadon

tartózkodtam, figyeltem a többi szereplőt, az elhelyezkedésüket, a hangjukat, a mozdulatokat, tanulni próbáltam tőlük. A jeleneteimbe mindent beleadtam, memorizáltam a helyzeteket, a jelenetváltásokat, a hangokat, és együtt örültem a többiekkel, amikor sikerült olyanra megcsinálni az egészet, amilyenre szeretnénk volna. Beszálltam az ötletelésbe, ahol lehetett, és szívesen fogadtam a segítséget cserébe. Mindent egybevetve hatalmas izgalom dolgozott bennem az igazi színpadon való szereplés miatt, soha nem gondoltam, hogy valaha eljutok a színház ezen oldalára is.

Nemsokára azon kaptuk magunkat, hogy a közönség benn ül a teremben, minden szereplő be van öltözve, és el kell foglalnunk a helyünket az első jelenetünk előtt. Hirtelen nagyon ideges lettem, ez volt az első olyan reakcióm, amire számítottam is, ami tőlem normálisnak vehető. Meg is ijedtem, hogy elrontom a szövegemet, még azt a többiekéhez képest keveset is, ami van, mert izgulok. De amint kiléptünk a színpadra a jelenetünkhöz, minden megváltozott.

Ami először feltűnt, az az volt, hogy a lámpák miatt nem látom a közönséget. Persze hallottam őket, ahhoz azért elég sokan voltak, de nem láttam az arcokat, a szemeket. Megnyugtató a tudat. Aztán ahogy beálltunk a jelenethez, hirtelen mindent elfelejtettem, ami addig nyugtalanított. Áadtam magamat a forradalmár egyetemistának, akit alakítottam, és tudtam, hogy a többiek is ugyanezt tették. Hirtelen nem végzős gimnazisták voltunk, akiknek az a legnagyobb baja, hogy miből hány pontot tud vinni az egyetemre, hanem egyetemisták, akik nem a vizsgák miatt aggódtak, hanem a hazájukért, életükért, családjukért, barátaik életéért. Itt értettem meg igazán, mi volt a levegőben akkor, amikor a történetük játszódott. A jeleneteink pillanatok alatt véget értek, így elő kellett készülni a következőkhöz, aggódni valami más miatt, továbbvinni a történetet, elhíttetni a nézőkkel valami mást, mindig valami újat. És mindig alkalmazkodni kellett a következő pillanathoz, átadni magamat a gondolatoknak, és annak, amit mondani akarok velük szavak nélkül. A nagyjából félórás előadást perceknek éreztem, megvolt bennem is az a feszültség, ami az akkori egyetemistákban lehetett.

Amikor véget ért a műsor, és mindannyian felmentünk a színpadra meghajolni, elszomorodtam. Most nem volt bennem az a megkönnyebbülés, ami az első műsorunk után az iskolában. Szerettem volna megint újratekinteni, dolgozni vele, átélni, megosztani másokkal. Hallottam már azt a mondatot színészekről, hogy megváltoztatta őket a színpad. Hát most engem is megváltoztatott! Élveztem minden pillanatot, az előkészületektől kezdve a színpadi munkáig, az érzéseket, az izgalmat, mindent! És minden elkezdett hiányozni abban a pillanatban, amikor vége lett. Ekkor tudatosult bennem, hogy örökre hálás leszek a tanáromnak, amiért akkor rávett, hogy vállaljam azt a kis szerepet, amit magamtól soha nem tettem volna, és lehetővé tette számomra, hogy belekóstolhassak ebbe a világba.

Nem gondolom, hogy valaha is színész leszek. De ez a tapasztalat hozzásegített, hogy más szemmel lássam a színházat. Eddig is tudtam, hogy sokkal több van mögötte, mint amit látunk, de most tudatosult bennem, mennyivel is több az a sokkal több. És azt is megtanultam, hogy nem szabad az ismeretlen dolgokat és kalandokat azonnal elutasítani. Mindent ki kell próbálni, amit csak lehet, amíg lehet. Nem tartom valószínűnek, hogy valaha színpadra álljak még, de abban biztos vagyok, hogy ha újra ilyen lehetőség kínálkozna, kapva kapnék rajta. Úgy gondolom, hogy a rengeteg munkának, időnek és energiának meglett a gyümölcse. Részben egy élvezhető műsort állítottunk össze a diákoknak, talán valamennyire át is tudtuk adni az üzenetünket, de ami még ennél is fontosabb számomra, hogy élvezettel csináltuk, és mindannyian tanultunk belőle valamit. Valamit, ami a mienk, és az is marad.

Rákó Lili 12.E





